

V první kapitole nazvané „Československo v letech 1948 – 1968“ autorka popisuje politický vývoj sledovaného období, tehdejší kulturní politiku a vztah mezi vybranými církvemi a státem. – V další kapitole podává sociologickou a filosofickou teorii morálky a morálních hodnot, posléze i charakteristiku morálních hodnot tzv. socialistické společnosti. Kapitola končí oddílem „Náboženství vs. totalitní režim“ se zaměřením na kryptonáboženské rysy totalit (tzv. politická náboženství). – Třetí kapitola je věnována obecné teorii filmu a jeho historii, hlavně pak vývoji československého filmu do roku 1968 v závislosti na kulturní politice strany a vlády. – Poslední kapitola má název „Analýza výskytu náboženských a morálních hodnot ve vybraných filmech“. Začíná krátkou úvahou o rozdílu mezi „náboženskými morálními hodnotami a morálními hodnotami“. Následují obsahy řady filmů s uvedením morálních a náboženských témat v nich obsažených. – V jednostránkovém Závěru autorka vyslovuje názor, že přes státní dohled vzniklo mnoho filmů, „které náboženské morální hodnoty obsahují a mohly být veřejně promítány“.

Politický vývoj Československa a obecná teorie morálky jsou podány na dobré úrovni po obsahové i jazykové stránce – až na občasné, bohužel nikoli ojedinělé „úlety“, jako je chybějící konec předposledního odstavce na str. 60. Je zřejmé, že autorka po sobě text nečetla, nevšimla si ani chyb, které napáchal český automatický korektor ve slovenském textu. Vztah mezi obecnými částmi a vlastním zpracováním tématu je ovšem jen volný. (Mimochodem: žádat po autorce, aby si povšimla i totalitních rysů římskokatolické církve, to by byl zřejmě nárok nad její síly.)

Relevantní jsou myšlenky subkapitoly 2.4, věnované kryptonáboženským rysům totality. Bylo ovšem třeba vyvodit odtud důsledky pro etiku a morálku. Musím upozornit na podivné tvrzení, že církev, jež v novověku ztratila svoji pozici, se „zpět na scéně začíná objevovat až v poměrně nedávné době a to s příchodem revolučních hnutí...“ Čtenář musí hádat, co měla na mysli, jde zřejmě o myšlenkový zkrat.

Úvod čtvrté kapitoly naznačuje – bohužel příliš krátce – autorčino pojetí vztahu „mezi náboženskými morálními hodnotami a morálními hodnotami“. Ty druhé jsou patrně „bez přívlastku“ a autorka je ihned deklaruje zřejmým faulem, když argumentuje, že „morální hodnoty závisející na momentálním stavu konkrétní společnosti mohou být pouhým krátkodobým vyústěním požadavku své doby a mohou se rychle změnit“, zatímco ty náboženské hodnoty jsou ověřeny tradicí a i ten, kdo nevěří, se jejich dodržováním „hlásí ke stejné tradici“. Zdá se, že toto je její vlastní úsudek, zcela nezávislý na Durkheimovi, na kterého se orientovala v teoretické části! Vzápětí ovšem prohlašuje Desatero za „kodex přirozené etiky“.

Povrchní řešení vztahu mezi náboženskou a nenáboženskou morálkou se projevuje v dalším textu, kde autorka prostě faktograficky poukazuje na morální témata jednotlivých filmů. V závěru pak na základě toho tvrdí, že byly veřejně promítány filmy obsahující „náboženské morální hodnoty“.

Závěr: Autorka v obecné části na dobré úrovni reprodukuje literaturu, kterou nastudovala a která je v určité – byť volné – souvislosti s jejím tématem. Rozbor filmové tvorby, který podává, je však velmi povrchní, jde vlastně jen o výčet motivů. Autorčiny vlastní teoretické úvahy jsou velmi slabé. Navrhuji známku „dobře“.